

gjøre Afdelingen til de lærde Skoler saa let som mulig for Alle, tror jeg, det er rigtigt, at man gjenopretter de to nederste Klasser. Det næste Punkt, som dette Lovforslag gaar ud paa at ændre, er at ophæve den Deling i en saakaldt sproglig-historisk og mathematisk-naturvidenskabelig Afdeling, som ligeledes blev indført i 1871. Herom skal jeg paa Forhaand sige, at de forskjellige Meninger langtfra have været saa enige som om den forrige Forandring. Der er en hel Del Rættorer, som mene, at man med visse Ændringer burde blive staaende ved den nuværende Ordning. Ministeriets Grunde til at foreslaa denne Forandring ere følgende: De Børn, som ville gaa ind i den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling i Skolen, skulle efter den nuværende Ordning indtil deres 16de Aar have deres vigtigste Uddannelse gennem Latin. Gjennem den latinske Grammatik skulle de have deres vigtigste aandelige Uddannelse indtil deres 16de Aar, og saa siger man til dem: Nu skulle i ikke længere have Latin, nu skulle I i de næste 2 Aar gaa over til at have Mathematik og Naturlære som det egentlige Grundlag, og om I glemme Ederes Latin eller ikke bliver Ederes egen Sag. Man stiller altsaa disse unge Mennesker saaledes, at man paarvinger dem en streng grammatisk Uddannelse i Latin i Løbet af 4 Aar, hvorimod man fratager dem de 2 sidste Aar, hvori de just kunde faae et virkeligt Udbytte, en virkelig Nytte af den grammatisk-latinske Undervisning, som de indtil da have faaet. Jeg tror ikke, at der er Mange, som egentlig ere uenige om, at dette Forhold er urigtigt, og de, som forøvrigt mene, at det er rigtigt i Hovedsagen at blive staaende ved den nuværende Ordning paa dette Punkt, mene dog, at man ikke burde gaa saa vidt, at man opgav ialtsald nogle Timers Undervisning i Latin ogsaa for den mathematisk-naturvidenskabelige Afdeling. Hvad nu den sproglig-historiske Afdeling angaar, da forekommer det mig, at den mathematisk Undervisning — den Side af den aandelige Udvikling, som skal opnaas gennem Mathematiken — bliver tilfjedesat i denne Afdeling paa en endnu mere uforsvarlig Maade end den latinsk-grammatisk Undervisning bliver tilfjedesat ved den anden Afdeling. Nu fordrer der af Drengene, at de indtil deres 16de Aar skulle komme ligesaa vidt i Mathematik, som de i gamle Dage kom indtil deres 18de Aar. Dette bevirker for det Første en Overbebyrdelse for Mange, særlig en Overbebyrdelse for alle dem, hvem Mathematiken ikke af Naturen falder særlig let, og selv for de Andre, for hvem det ikke er særlig besværligt at lære Mathematik, synes Ordningen ikke at være særlig heldig; de faae denne Afslutning paa deres mathematisk Studium i en altsfor tidlig Alder; de faae ikke den rette Nytte af Mathematiken ved at høre op med at studere dette Fag fra deres 16de Aar og saa i de to

næste Aar kun at studere Sprog og Historie. Ogsaa herom tror jeg, at de fleste ere enige, og de, som mene, at man skal blive staaende ved den nuværende Deling, mene dog tillige, at man i den sproglig-historiske Afdeling bør fortsætte Undervisning i Mathematik, selv ganske vist med færre Timer end i den anden Afdeling. Nu har der derfor for Ministeriet nødvendigvis maatte reise sig det Spørgsmaal, om man ikke skulde foreslaa visse Ændringer i den nuværende Ordning paa dette Punkt, men forøvrigt lade den bestaa. Naar man imidlertid ikke har gjort det, er det, fordi Ministeriet har fundet det at være rigtigt at foreslaa at oprette en anden mathematisk-naturvidenskabelig Afdeling, der ikke sluttede sig nærmest til de nederste Klasser i den lærde Skole, men derimod sluttede sig til den egentlige Realskole. Dette er ganske vist en Ide, og det er meget muligt, at den ikke vil vise sig praktisk, derom ere Meningerne overordentlig delte blandt de forskjellige Mænd, som have afgivet deres Erklæring til Ministeriet. Den største Del af de lærde Skolers Rættorer tro rigtignok af meget forskellige Grunde ikke ret derpaa; nogle tro, at denne Afdeling vil blive altsfor overfyldt, idet man mener, at det vil blive for let en Maade at blive Student paa, andre tro lige det Modsatte, at slet ingen vil komme derind; maasse det, der ligger midt imellem, vil være det Rette. Fra den anden Side har Ministeriet modtaget Erklæringer fra de fleste Realskoler udenfor Byen, hvori de anmode Ministeriet om at fastholde denne Lænte og bringe den frem for Rigsdagen. Denne Lænte gaar altsaa ud paa, at det skal gjøres muligt for unge Mennesker, der have taget den tidligere Forberedelsesexamen af høiere Grad eller den nuværende almindelige Forberedelsesexamen efter sidste kongelige Anordning, at blive Studenter uden en saadan egentlig lærd Undervisning, som hidtil har været fordret. Meningen er ganske vist ikke, at de ikke skulle lære Latin, dette maa siges at være nødvendigt for deres senere Studier, men Meningen er den, at de i disse 3 Aars Kursus foruden Mathematik og Naturlære som egentlige Hovedfag ved Siden deraf undervises i Latin, saaledes at de kunne komme saavidt omtrent, som nu den lærde Skoles Disciple komme i Græsk; det vil altsaa sige: Der skal lægges Vægt paa, at de kunne komme saa vidt, at de nogenlunde kunne forstaa Sproget; men der skal ikke lægges mere Vægt end nødvendigt paa den grammatisk Side. Disse ere de to Hovedpunkter, hvori dette Lovforslag, som jeg herved har den Ære at fremsætte, adskiller sig fra den hidtil gjældende Lov. Lovforslaget gaar altsaa i det Væsentlige ud paa at stille den lærde Skole som en Enhed uden Deling, men ved Siden deraf at gjøre det muligt for Realister at blive Studenter. Hvorvidt nu dette maatte vinde det høje Things Bifald, kan ikke vides paa Forhaand; jeg vil kun anmode det høje